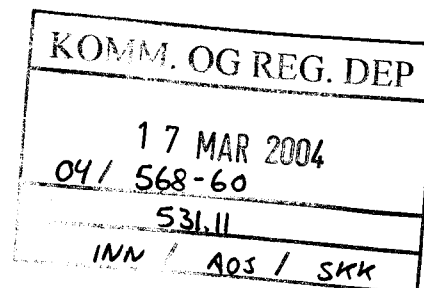

Senter mot etnisk diskriminering

Kommunal og regionaldepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref
04/569-8 SKK

Vår ref
04/00051 AHA - |

Dato
16 januar 2004

Senter mot etnisk diskriminering er et uavhengig forvaltningsorgan som ble opprettet ved kgl. res 11.09.98. Senteret har to hovedoppgaver. Vi skal kartlegge omfanget av diskrimineringsproblemet i Norge, og vi skal dessuten yte rettshjelp til personer som føler seg diskriminert på grunn av trosbekjennelse, rase, hudfarge, eller nasjonal eller etnisk opprinnelse. Ytterligere informasjon om Senteret kan De finne på våre hjemmesider på internett; www.smed.no

Høring:

Forslag til endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften – EØS utvidelsen

Senter mot etnisk diskriminering ("SMED") viser til høring av 17 februar 2004 angående endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften som følge av at staten har besluttet å påberope seg EØS-avtalens bestemmelser om overgangsordninger i forhold til den frie bevegeligheten av arbeidskraft.

SMED finner det riktig å avstå fra å ta stilling til spørsmålet om det er hensiktsmessig å ta i bruk EØS-avtalens bestemmelse om adgang til overgangsordninger, ut over at dette innebærer en formell og reell forskjellsbehandling av arbeidstakere fra de nye medlemslandene og derfor bør nyttes med stor varsomhet og unngås så langt som mulig. Vi mener videre at å ta i bruk overgangsordninger *ikke* vil løse flere av de problemene som arbeidstakere med minoritetsbakgrunn/innvandrerbakgrunn opplever i dag, blant annet; høyere gjennomsnittlig ledighet, lavere gjennomsnittlig sysselsettingsandel, mangelfull utnyttning av kompetanse, og en overrepresentasjon i lavtlønnsbransjer og i bransjer med tradisjon for dårlig fysisk og psykososialt arbeidsmiljø. Diskriminering er i denne sammenheng en av flere årsaker.

Med utgangspunkt i vår erfaring fra rettshjelp i saker om diskriminering i arbeidslivet, vårt største henvendelsesområde, og vår generelle kunnskap om disse problemstillingene, er det svært viktig at dialogen om såkalt "sosial dumping" videreføres mellom partene i arbeidslivet, og både i kjølevannet av St. meld. nr. 19 (2003-2004) samt NOU 2004:5 Arbeidslivslovutvalget. Et målrettet arbeid for etnisk likestilling med utgangspunkt i et lovverk med adekvate håndhevingsmekanismer, er viktig for å forhindre "sosial dumping". Innføring av nytt kapittel 12 A i arbeidsmiljøloven, samt oppfølgingen av NOU 2002:12 Rettslig vern mot etnisk diskriminering som foreslår et håndhevingsapparat som skal føre tilsyn med lovverket, er helt sentrale virkemidler i arbeidet for etnisk likestilling.

SMED tar til etterretning at det foreslås en implementering ved at Kongen gir forskrift jf forslag til endring i utlendingslovens §§ 51, 52, 53, 54 og 56. SMED mener det i så fall er vesentlig at disse forskriftene undergis en høring med en så lang høringsfrist som mulig. Dette både av hensyn til sakens politiske betydning, og av hensyn til høringsinstansene forutsetninger for å avgi en grundig uttalelse.

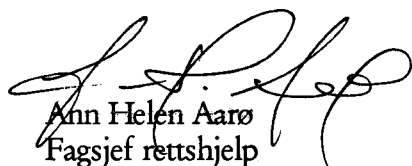
SMED ser at Departementet i punkt 2.2.3 foregriper realiteten i det forskriftsverket som vil bli fremlagt for høringsinstansene. SMED kommer tilbake med kommentarer til dette punkt, når vi ser den lovtekniske utformingen av vilkårene for oppholdstillatelse. SMED ser at det ikke vil bli stilt vilkår om "type arbeid, arbeidstakernes fagkompetanse eller lignende" jf side 9. Det faktum at det åpnes for rekruttering av ufaglært arbeidskraft vil i seg selv kunne gi opphav til særskilte bransjevise problemstillinger, og som krever en særskilt overvåkenhet i forhold til beskyttelse av arbeidstaker.

SMED ser at det er et behov for å etablere en hjemmel for å iverksette beskyttelsestiltak ved alvorlige ubalanser på arbeidsmarkedet. Som Departementet selv fremhever vil den store utfordringen være å fastslå når det foreligger en slik situasjon som kan lede til at det er legitimt å iverksette beskyttelsestiltak. Vi er positive til de prosedyrene som foreslås, men savner en vurdering av om dette er en beslutning som etter sin art bør undergis en formell konsultasjon i Stortinget. Vi mener også det er viktig at det statistiske grunnlaget som ligger til grunn for Departementets løpende vurdering av effekten av innvandring på det norske arbeidsmarkedet og innen visse bransjer, er offentlig tilgjengelig.

Når det gjelder spørsmålet om meldeplikt for utlendinger som omfattes av EØS-avtalen og ikke trenger oppholdstillatelse, har ikke SMED forutsetninger for å vurdere hvorvidt det system som foreslås vil legge slike restriksjoner på den frie bevegelighet av arbeidskraft at dette vil stride mot EØS-avtalen. Vi stiller imidlertid spørsmålsteget ved om det system som er valgt, "personlig fremmøte hos politiet", er hensiktsmessig. Våre brukere erfarer at slikt personlig fremmøte både er meget tid- og ressurskrevende. Vi mener myndighetene må vurdere en mindre belastende meldepliktordning, f eks skriftlig melding. SMED vil videre fremheve at formuleringen "utlendingen må legge frem det reisedokumentet vedkommende er innreist på og gi alle nødvendige opplysninger", tyder på en annen form for kontroll av EØS-borgeren enn det å skaffe til veie "kunnskap om hvor mange som er her på kortvarige arbeidsoppdrag" jf side 18.

SMED vil komme tilbake til saken i forbindelse med høring om endringer i utlendingsforskriften. Dersom det skulle være noen spørsmål kan undertegnede, Ann Helen Aarø, kontaktes direkte.

Med vennlig hilsen

Ann Helen Aarø
Fagsjef rettshjelp